

Sunnuntai 7.7.2013
Päätösseurat 14:00
Mika Nuorva

Savupirtistä, körttinuorisosta, ja ihmisen katsomisesta

Savu tuoksuu juuri ja juuri aavistettavasti, kun hengittää nenän kautta verkalleen veisattujen säkeiden välissä. Tuo ikivanha savupirtin tuoksu poimii Siionin virsien jakeita vuosisatojen ajalta, kutoen merkillisesti yhteen huokaukset, aavistukset, riemut, kysymykset, sieluntilat ja ihmiskohtalot, lähettäen salaisen kudelmansa ylös kohti taivasta. Paavon pirtissä Aholansaassa on menossa Herättäjä-Yhdistyksen jo ties kuinka monennen rippikoululeirin seurat. Ajatukseni harhautuu, kun katseeni kiertää penkeissä veisaavaa nuorisoa. Jokaisella on tässä ja nyt meneillään ainutkertainen hetki omassa rippikoulussaan. Yritän kuvitella, miltä näyttäisi katsella nopeutettua filmiä, jossa olisi otos kaikista täällä pidetyistä seuroista. Kuinka väki vaihtuisi penkeillä, mutta virsi pysyisi samana, ainakin sisällöltään. Ja kaikilla kuvassa vilisevillä ihmisillä olisi ikioma ihmeellinen elämänsä, kaikkine vaiheineen ja tilanteineen, sekä omat sielunsiynsä kokoontua Siionin virsien äärelle. Voi miten hienon videon siitä saisi meneillään olevaan Herättäjän nuorisotyön juhluvuoden kampanjaan, jonka tunnuksena on ”Katso ihmistä”.

Herättäjän nuorisotyön 40-vuotisen historian katsotaan alkaneen nykymuodossaan vuonna 1973, kun Pentti Lemettinen aloitti Herättäjän ensimmäisenä nuorisosihteerinä. Toimen täyttäminen kesti itse asiassa yllättävän kauan, sillä Herättäjä-Yhdistyksen perustamiskokouksessa 1912 merkittiin yhdistyksen sääntöihin sen toteuttavan perustehtävänsä muun muassa ”tukemalla vanhempia lasten ja nuorison kasvatustyössä”, sekä ”perustamalla nuorison hengellisiä, tietopuolisia ja käytännöllisiä tarpeita vastaavia opetuslaitoksia ja järjestämällä opintojaksoja, joissa pääpaino on pantava kristillisten luonteiden kasvattamiselle”. Nuorisotyö oli siis vahvasti tähtäimessä koko Herättäjä-Yhdistystä perustettaessa.

Yhdistys toteuttikin tehtävänsä vuosikymmenet lähinnä opistojen kautta: ensi vuonnahan tulee 100 vuotta Wanhan karhunmäen kristillisen kansanopiston perustamisesta. Aholansaassa nuorisoa on kokoontunut 1960 -luvun lopulta alkaen, eli rippikoulua käydään siellä jo toisessa polvessa.

Ihmiset ja ajat vaihtuvat, mutta yhteisiä ilmiöitä löytyy sekä nyt juhlittavan körttinuorisotyön syntävuosilta, että nykyhetkestä. Moni meille lyhytnäköisille ihmisille uusi asia ei oikeasti olekaan kovin uusi. Niin, T-paitaa oli kuulemma saatavissa nuorisotyön myyntikojuilta jo vuonna 1973.

Silloin 40 vuotta sitten, elettiin yhteiskunnallisen murroksen aikaa, kuten nytkin. Mutta 60- ja 70-luvun kuohunta jätti jälkensä körttiläisyyteen. Liike joutui puntaroimaan vanhoillisten ajatusten sekä toimintamalliensa pätevyyttä muuttuneessa maailmassa. Herännäisyys ajautui peruskysymysten äärelle, päätyen raikastunein, avarammin ajatuksin lähemmäs tavallista ihmistä. Pentti Lemettinen on puhunut tässä yhteydessä osuvasti ”radikalismien siunauksesta”. Opiskelijaliike oli yhteiskunnallisesti aktiivinen ja rauhan asialla.

Myös viime päivinä olemme nähneet uutisia eräänlaisesta rauhanliikkeestä, kun Pride -kulkueita on seksuaalisen tasa-arvon nimissä järjestetty Suomessa ja ympäri maailmaa. Kirkon hakiessa vielä kantaansa kysymyksiin homoseksuaalien oikeuksista, soisin körttiläisyyden asettuvan etunenässä jo reilusti armolliselle ja ihmisläheiselle kannalle. Maaseudun autoitumisesta kannettiin kovasti huolta 40 vuotta sitten, ja muuttoliikettä kaupunkeihin jotenkin ihmeellisesti näyttää riittävän edelleen. Siionin virsistä ilmestyi tuorein laitos vuonna 1973, ja uusi on nyt parasta aikaa työn alla. Kieli uudistuu ja ulkokuosi vaihtelee, mutta sisältö säilyy samana. Tämä näyttää siis toistuvan sekä virsissä, yhteiskunnassa, että körttihenkisessä nuorisotyössä.

Vedän hitaasti lisää savupirtin tuoksua nenääni. Isonen puhui juuri nuoruuden vilpittömyydellä siitä kuinka hänen itsetuntonsa toipui koulukiusaamisesta, kun sai hyväksyntää ja uusia ystäviä rippikoulussa. Virsikirjoja hypistellään, joku riparilaisista aloittaa virren. Kohta veisaamme yhteen ääneen ”Oikeutta kaipaamme tänne maailmaamme”. Puhuimme aiemmin oppitunnilla paitsi ihmisoikeuksista, myös ihmisen oikeudesta olla Jumalan lapsi. Käsittelimme pitkään sitä, kuinka vaikeaa onkaan nähdä toisia ihmisiä Jumalan kuvina, lähimmäisinä, elleivät he ole meille jotenkin helposti rakastettavia, kauniita ja vaivattomia. Rakastaminen on sitä, että hyväksyy toisen puutteineen ja vikoineen päivineen, näin sen opettelimme. Toisen epätäydellisyys voi olla pelottavaa kohdata, ja siksi varmaan rakastaminen onkin juuri vaikeinta maailmassa.

Nuorisotyön juhluvuoden lempeä tunnus, Katso ihmistä, Ecce homo, on traagillista alkuperää. Näin oli tapana sanoa tuomitun juutalaisen häväistysmenoissa, ja tämän fraasin lausui pilkkamielellä myös Pilatus Jeesukselle. Siksi lauseen toivoisi vetävän meitäkin herkälle tunnolle kohdatessamme ihmisiä. Rippikoulussa vertasimme ihmistä jäävuoreen: se mitä päälle päin näkyy, on vain olemattoman pieni osa todellisuudesta. Äkkivilkaisulla näemme vain vähän, mutta vaatii aikaa ja keskittymistä nähdä pinnan alle, sikäli kun uskallamme edes katsoa.

Ihmisen katsominen on työlästä ja riskialtista. Ensinnäkin, saatan nähdä toisessa ihmisessä niitä piirteitä, joita en itsessäni hyväksy tai pysty kohtaamaan. Siksi katson mieluummin kaunista ja rohkeaa, menestynyttä selviytyjää tai luovaa arjen sankaria lehden kannessa. Sitä paitsi tiedän että se on photoshopattu, mutta en välitä.

Ehdottomasti vaarallisinta on katsoa elävää ihmistä. Sehän saattaa vaikka katsoa takaisin. Entä jos se oikeasti näkee minusta jotain, mitä mieluummin pitäisin piilossa. Kaikessa ristiriitaisuudessaan toisaalta ehkä juuri sitä haluaisinkin että joku tuntisi minut täysin, mutta tietenkään vain siinä tapauksessa, että tulisin hyväksytyksi tällaisenaan. Se olisi kokemus rakkaudesta, välähdys taivasten valtakunnasta. Siinä ihminen kohtaa ihmisen, Jumalan kuvat toisensa. Kun kokee tullessaan rakastetuksi, ihmistä katsoo toisessa ihmisessä itse Kristus, häväistynäkin lempein silmin, ja sanoo että ei se kuule haittaa, kaikki on anteeksi annettu.

”Sinä et tunne häntä, mutta hän tuntee sinun”, muistutti Paavo Ruotsalainen tärkeysjärjestyksestä. Lohdullisinta on että Jumala katsoo minun puoleeni, silloinkin kun minä en osaa, jaksa tai uskalla katsella häntä. Tuntuu hyvältä että joku tuntee minut paremmin kuin itsekään tunnen. Että joskus voi tavoittaa hetkiä, jolloin uskaltaa katsoa ja

olla katsottavana, ilman pelkoa ja häpeää.

Ihmisen katsominen, on keskinäisten kohtaamistemme ensimmäinen ja vaikein etappi. Siitä aukeaa Nasaretin Jeesuksen meille jättämä tärkein tehtävä: opetella elämään ihmisinä ihmisiksi ja tekemään näin elämästä toisille elämisen arvoista.

Herättäjän nuorisotyön juhlavuoden teesit kuuluvat: Katso ihmistä ja armahda. Katso ihmistä ja anna toivoa. Katso ihmistä jotta oikeus toteutuisi. Katso ihmistä, sillä vastuu on yhteinen.

Savupirtissä noustaan seisomaan, kun nuoriso aloittaa Herraa hyvää kiittäkää. Kaikki he omina itseinään, ja samalla kuten kuka tahansa menneiden ja tulevien sukupolvien veisaajista.

Katsokaamme tätä nuorisoa, kärsivällisesti ja mahdollisimman lempein silmin, nähden samalla edessämme koko elämän ihmeellisen kirjon, ja ennen kaikkea ihmisen.